

גילויים ארכיאולוגיים בתמנע

מאת צבי אילן, סופר „דבר“

אור חדש ינזק על מכרות הנחושת הקדומים של תמנע ומפעלי ההתכה בהפירה שנסתיימה עתה. הכרייה במקום, שהחלה במאה ה-14 ונמשכה עד המאה ה-12 לפנה"ס, כללה מכרות חתרי קרקעיים גדולים ומפעלי התכה שהוכחנו בהם שלבים אחדים. החפירה התקיימה בהנהלת ד"ר ב. רותנברג, מהמכון לאר-

כור היתוך עתיק לנחושת שנתגלה בתמנע.

כיאולוגיה באוניברסיטה חליאביב, וד"ר קונראד, מנהל מוזיאון כריית המתכות בבוחוס שבגרמניה.

המשלחת איתרה וחשפה חלק מהמכרות שנמצאה בהם סכני קת כרייה מתקדמת. באתר התעשייה שליד „עמדי שלמה“ נמצאו שלושה מפעלי נחושת קדומים בשלימותם. שם עובדה הנחושת שנשלחה אליהם מטעם פרעוני מצרים, שמקדשם הסמוך כבר נחסף בידי ב. רותנברג לפני שנים אחדות.

העשיית הנחושת הגדולה במקום העסיקה מאות עובדים בתקופת הברונזה המאוחרת ובראשית תקופת הברזל. החברר שהקדמונים השתמשו לייצור הנחושת בעופרות ממכרה-ברזל מקומי. יתכן שיוצרו במקום כלי-ברזל. ואם הדבר יוכח יהיה זה חידוש בתולדות המטלורגיה.

פרוייקט תמנע מומן בעזרת תרומה גדולה מקרן פולקסוואגן וקרן גרמנית נוספת. רותנברג אמר שהמשלחת מתכוננת לצאת לעונת חפירות נוספת במקום בספטמבר 1975.